

RESPONSA OHEL
MOSHE ON 4 PARTS
OF SHULCHAN
ARUCH

Even Haozer Choshen Mishpot
Orech Chaim Yoreh Dayoh

MOSHE
SISELSENDER

כחב"י ביעשה

כעשה אלה

ותורתו

אמת

עאלות

ותשרבות

אגון העדר

צ"ש ה

ד"סל סנדר

a 1
OHEL MOSHE

HASHEM ELOKANU

EMET

MOSHE EMET

VETOROTO EMET

G-D OUR G-D IS

TRUTH MOSHE IS

TRUTH AND HIS

TORAH IS TRUTH

MOSHE

יעקב: כה וגלי קדם יי שעפורי
 ישראל ואמר במימריה למכר
 * ומשה רעה רעי ית ענא דיתרו
 רבא דמקון דדבר ית ענא לבתר שי
 למכרברא ואתא לסורא דאיתגל
 יקרא דיי לחורב: * ואתגלי מלא
 ליה בשלהובית אשתא מטו אסנ
 והא אסנא בעיר באשתא ואסנא
 סתאכיל: * ואמר משה איתפני כנ
 ית חונא רבא דדין מה דין לא
 אסנא: * וחזא יי ארי איתפני למח
 ליה יי מטו אסנא ואמר משה משו
 הא אגא: * ואמר לא תקרב הלכ
 סינך מעל דיגלך ארי אתרא ראה
 עלוהי אתר קדיש הוא: * ואמ
 אלהא דאבוך אלהא דאברך
 דיצחק ואלהא דיעקב וקביש
 לאפוהי ארי דחיל מלאספלא בציו
 דיי: * ואמר יי מלא גלי קדמית
 עמיד במצדים ונת קבילתהון שמי
 מן קדם ספליחיהון ארי גלי קד
 בביהון: * ואתגליתו לשונותהון
 דמצראי ולאסקותהון מן ארעא
 לארע טבא ופתיא לארע עבדא חלג
 לאתר פגענאי ותפאי ואמוראי
 ותנאי ויבנסאי: * ובען הא קבי
 ישראל עלת קדמי ואף גלי קד
 דחוקא דמצראי דחקין לתון:
 איתא ואשליחנך לות פרעה וא
 עמי בני ישראל מסצרים: * ואמר
 קדם יי מן אגא ארי איזיל לות
 וארי אפיק ית בני ישראל כמנ
 יי ואמר ארי יהי סימרי בסערך ו
 אתא ארי אגא שלחך באפקך
 על שונותהון קדם יי על טורא דדין: * ואמר משה קדם יי הא אגא אחי לות בני ישראל ואמר לתון

אברהם את יצחק ואת יעקב: כה וירא אלהים את בני
 ישראל וירע אלהים: ס ג רביעי * ומשה רעה רעי את צאן
 יתרו חתנו פתן מדין וינהג את הצאן אתר המדבר ויבא אל
 הר האלהים הרבה: * וירא מלאך יהוה אליו בלבת אש
 מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אפר:
 * ויאמר משה אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מהו
 לא יבער הסנה: * וירא יהוה כי סר קראות ויקרא אליו
 אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני: * ויאמר
 אל תקרב הלא של נעליך בעל רגליך כי המקום אשר
 אתה עומד עליו אדמת קדש הוא: * ויאמר אנכי אלהי
 אביך אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ויסתר משה
 פניו כי ירא מהביט אל האלהים: * ויאמר יהוה ראה ראיתי
 את עמי עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו
 כי ידעתי אתי מכאביו: * ואמר להצילו מיד מצרים
 ולהעלותו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ
 זבת חלב ודבש אל מקום הנגעני והחתי והאמורי והפרזי
 והחוי והיבנסי: * ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי וגם
 ראיתי את הלחץ אשר מצרים לחצים אתם: * ועתה לכה
 ואשלחך אל פרעה והוציא את עמי בני ישראל ממצרים:
 * ויאמר משה אל האלהים מי אנכי כי אלהי אל פרעה וכי
 אוציא את בני ישראל ממצרים: * ויאמר כי אלהי עמך
 וזה לך האות כי אנכי שחתתיך בהוציאך את העם ממצרים
 תעברון את האלהים עד החר הנה: * ויאמר משה אל
 האלהים הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרת להם אלהי
 אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אמר אלהם:
 * ויאמר משה קדם יי על טורא דדין: * ואמר משה קדם יי הא אגא אחי לות בני ישראל ואמר לתון

רשי

מער מהיס יתקו: * אח כריחו אה אברהם: * ים אברהם: * (כה) וידע אלהים * וזכי א
 יתן עליהם לב ולא פליס עיניו: * (א) אחר הסודר * להרחק מן הגול שלא ירע
 בשדות אחרים: * אל הר האלהים * על סם העמיד: * (ב) כלבט אש * בשלכא אש
 לבו של אש כמו לב השמים * כלב האלה * ואל חממה על החי' * יש לט כיוצא בו *
 מה ארובה לבחך: * מהוך הסנה * ולא חילן אחר משום עמו אנכי נראה: * אכל *
 האכל כמו לא סנד כה * אשר לקח משם: * (ג) אסרה נא * אכורה מכלן להקרב
 שם: * (ד) של * בלך והוצא * כמו ושל הכרול * כי ישל ויתך: * אדמה קודש הוא *
 שמוקס: * (ו) כי ידעתי אתי מכאביו * כמו וידע אלהים כלומר כי שמח לב להחבונן
 ולדעה את מכאביו ולא העלמתי עיני ילאסוס אה אחי המשקס: * (ז) ועתה
 לכה ואשלחך אל פרעה * ואם האמר מה חושיל וכוונא את עמי ויעילו דכריך

כי אתה נירי יהוה יהוה יגיה חשבי : פי בכה ארוץ גודד באלהי
 ארלני שור : האל תמים דרפו אמרת יהוה צרופה מן הוא לכך
 החסים בו : פי מי אל מפלעתי יהוה ומי צור מפלעתי אלחנינו :
 האל מעוזי חיל ויגד תמים דרכו ירי קרי : משנה רגליו וגלי די
 כאילות ועל-במתי יעמידני : מלמד ידי למלהמה ונתת קשת-
 נחושה זרעתי : והתן לי מן ישעה וענתה תרבני : תרחיב
 צעדי תתני ולא מעדו קרסלי : אררפה איבי ואשמיהם ולא
 אשכ עד פלתם : ואכלם ואמחצם ולא יקמו ויפלו תחת רגלי :
 ותורני חיל למלחמה תכריע קמי תתני : ואיבי תתה לי ערה
 משנאי ואצפיתם : ישעו ואין מושיע אל יהוה ולא עגם : ואשחקם
 בעפר - ארץ פטיט חוצות ארקם ארקם : ותפלגני כריבי עמי
 השמרני לראש גוים עם לא ירשתי יעבדני : בני נכר יתבחשני
 לשמוע און ישמעו לי : בני נכר יבלו ויחזרו ממסגרותם : חי-
 יהוה וברוך צורי וירם אלהי צור ישעני : האל הנתן נקמת לי ונמרד
 עפים תתני : ומציאי מאיבי ומקמי הרוממי מאיש חמסים
 תצילני : עלכן אודה יהוה בגוים ולשמה אומר : מגדיל כבודו
 ישועות מלבו ועשה חסד למשחו לדוד ולורעו ער-עולם :

י משפחות נחלי בליעל יבעתני : חבלי
 גני חקשי מות : בצרלי אקרא יהוה ואל אלהי
 היכל קולי ושועתי באזינו : וסתגיש יתנעש ק'
 וסדות השמים ירצו ויתצעשו פי תהלו : עלה
 אפי האכל פחלים בערו כמנו : ונט שמים נורד
 ליו ירפב על-פרוב ויעה נורא על פנפירוח :
 תיו סבות חשרת-מים עבי שתקים : מגנה
 אש : ידעם מן-שמים יהוה ועליון יתן קולו :
 יצם פרק ויהגם ויהם קרי : ויראו אפיקו אם יגלו
 ערת יהוה מגשמת רוח אפו : ישלח ממרום
 אים רבים : יצילני מאיבי עז משנאי פי אמנו
 ביום אידי ויהי יהוה בשען לי : ויצא לפי-חב
 חפץ פי : יגמלני יהוה בצדקתי ככר ידי ישיב
 דרכי יהוה ולא רשעתי מאלהי : פי כל-משפטו
 ותקתיו לא-אבוד ממנה : ואהיה תמים לו
 י : וישב יהוה לי בצדקתי ככרי לגנר עיניו :
 יד עם גבור תמים תתפס : עם נכר תתבר ועם-
 אתעם עני הושיע ועיניך על-דמים תשפיל :

רכד

ידעתי גסאני
 פלפי כמקרה
 דפירתי כלפי
 עולם בשבט
 קיל : יושנאתי
 אכידה כל
 תחת השמש
 יהיה או סכל
 עבסזה הכל :
 אעבלתי תחת
 שרון ולאדם
 : ככ פי מה-
 תת השמש :
 שכת לבו גמ
 אה את-נפשו
 א : מה פי מי
 י נתן חכמה
 ל לטוב לפני
 ל כל-חפץ
 ועה לעקר

לבקש : (יג) מן
 צהכל מה יהא
 מן הכסיל יודע
 י לשניהם ימוהו
 י לדיק או יחזר
 כסיל שין אחרי
 (כז) בשכנר
 אחר בז כנר
 ואלך ימוה
 ים לבניהם כנון
 חזי לה חמיס
 י : כס : אחד
 ופי גני ליאש
 חנדה כהנחומה
 כחיה אדם :
 ו ולכריות שלא
 של ככל ורכס
 זר כווס לאדם
 (כז) עניט
 חלם : כחמיה
 קה עם החלכל
 נדקס או טוב
 זש : ומי ראי
 מדה הרשעים
 חלבים פוזר
 כמורה ומטה
 מנכר ודלגפ
 חמרדכי על
 ואחר נוטל :
 ו עוד יירשוה
 לכל חפץ :
 שעה חדשים :
 וכה

דברים לג ברכה

לג א וזאת הברכה אשר ברה משה איש האלהים את-בני ישראל לפני מותו : ויאמר יהוה מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימינו אשדת ב' סילין קרי למו : ג אף חבב עמים כל-קדשיו בידך והם הובו לרגלך ישא מדברתך : ד תורה צוה-לנו משה מורשה קהלת יעקב : ה יהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל : ו יחי ראובן ואליימת ויהי מתיו

באתבגשות רישי עמא כפרא שבטיא דישראל : ו יחי ראובן בתי עלמא ומתא

רשי

לפני מותו כהן למיתו שאם לא עשוי אימת
 אפר ה' מסיני בא : פהח חמלה בשכחו של מקום ואחר כך פהח
 ובשנה שפחה בו ים בו הזכרת וסת לישראל וכל זה דרך רנוי
 א חלו שחמל עליהם ברכה : מסיני בא : יא לקראתם בשכחו
 הד כחחן סינא להקביל פני כלם שנאמר לקראת האלבים למדנו
 משעיר לנו : שפחה לבני עשו שיקבלו את החורה ולא רצו :
 זר פלחן : שהלך עם ופתח לבני ישמעאל שיקבלו ולא רצו :
 מרכבת קדש : ופחו מקאת רכבת מלאכי קדש ולא כולם ולא
 זר ודס שמראה כל כבוד פשרו והפארתו כיום חופשו : אש דח
 לפניו באש חמורה ע"ז אש לבנה נתן להם כלומות כחז יד
 גש דח חמורשו שנהנה להם מתוך באש : (ג) אף חבב עמים :
 כ אח השכנים כל אזור ואחר קרוי עס שכרי בנימין לכדו היה
 - הקדוש ברוך הוא ליעקב גוי וקבל גוים יהיה מתק : כל קדשו
 יקיס גטוחו אלו כענין סלמא וסיתא נפש אדוני צרורה צנור
 יד : והס הכו לרגלך : וסס ראוויס לך שכרי תכו פאמן להון

תקלה

תהלים ז

תרע"ו

אֲשֶׁר חָרְפוּ עֲקֻבוֹת מְשִׁיחֶךָ: (גג) בְּרוּךְ
 יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן: צ (א) תַּפְלָה
 לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מַעֲוֹן
 אֲתָתָה הָיִיתָ לָּנוּ בְּדָר וָדָר: (ב) בְּטָרָם |
 הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲלֹל אֶרֶץ וְתַבֵּל
 וּמַעֲוֹלָם עַד-עוֹלָם אֲתָתָה אֵל: (ג) תֵּשֵׁב

משיחך יי' וטפך
 בעלמא הדין אפן
 שמא דיי לעלמא דהוה
 צלותא דצלי פה
 פד חבו עמא קדי
 במדברא עני וק
 דמדור בית קדי
 את הויאת לנא קדי
 ודר: (ג) פד אפן
 דעמד עתידין לנא
 תתובא עד דלא סת
 ואתבריא את ארץ קדי
 עלמא הדין עד עלמא הדין
 תרא תפלה להשה. שם קרא עקידה שער נט כל המוסר: ה' מעון. מגלה כס עקרים מ"כ פ"ו: הרים יולדו. פמזים נג הדיס להמלכה

כנלס ומסאס: (גג) עקבות משיחך. סופי מלך
 המשיח ולשון משנה הוא בעקבות המשיח חולפא
 יסגא: (גג) ברוך ה' לעולם. על כל אשר עשה לנו:
 (א) תפלה למושה. אחד עשר מומרים מכאן עד
 לדוד מומור כלס משה אמרס כנגדס זרך אחד
 עשר זרכות לאחד עשר שצטיס זואת הזרכה:

מעון אתה היית לנו. מעון מור ומטה
 היית לנו. בדר ודר. מעולס כי חנה
 היית: (ב) בטרם הרים יולדו. נגלו וקדי
 ארץ וחבל ומעולס ראשון ועד עולס
 אל: (ג) תשב אנוש עד רכא. מניס למה
 האדס עד שאמה מחוירו להיות משע

על ל' ישראל ככל הדורות היית לנו וקדי
 (ב) בטרם. זכר הארץ ולא זכר השמים לפי שזכר
 בן אדם שיעמוד מעט בעולם לפיכך דבר על הארץ
 אישים אף על פי שיעמדו מינים אבל השמים
 עומדים וזכר ההרים שהם עומדים יחד וההרים
 הארץ. ואמר יולדו כי היסודות תליות
 יתברך: ותחולל ארץ ותבל. פי' ובטרם תחולל
 וארץ היא המיושבת ושאינה מיושבת. ומה
 תבל היא שאינה מיושבת גם רמז בה כי תבל
 נהייתה הארץ: ומעולם. פי' מטרם שהיה השמש

רש"י

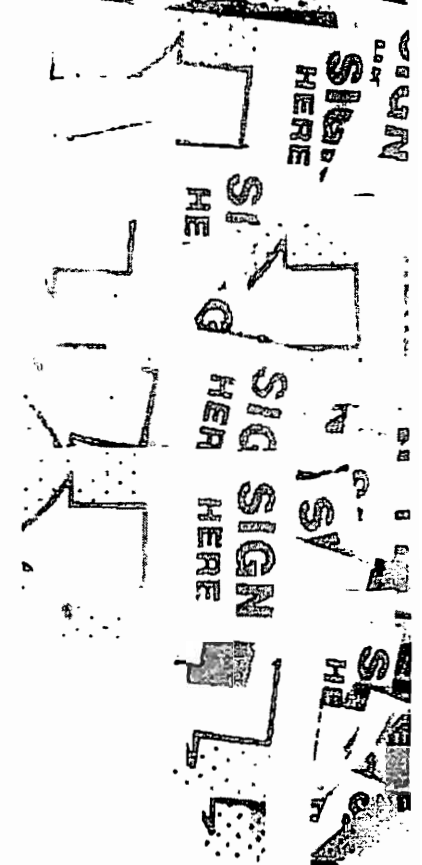
מצורת דוד

מצורת עיון

(גג) ברוך ה' לעולם אמן ואמן. ר"ל אמת הוא שהטקום
 הוא ברוך ומחולל וכפל הטלה לחזוק: (א) תפלה למושה. י"א
 מומרים שמכאן עד לדוד מומור בשה אמרס ודוד יסרם
 בספרו. איש האלהים. ר"ל שהיה נביא: אד' מעון. אתה לנו
 למחסה בכל דור ודור כמו המדור הנגנין מורס וממטר:
 (ג) בטרם. עד לא ילדו ונבראו ההרים ועד לא תחוללת הארץ ותבל ומטרם שהיה העולם ועד סוף ימי העולם נבל
 ר"ל חזק ובעל היכולת: (ג) תשב אנוש. אתה משיב את האדם מן רוב אומץ חזקו אשר יהיה מזוכא בשכס

רד"ק

שמתאהר לכא ואומרים שלא יבוא לעולם. וכן לא יעקבם. כי
 עקב הוא אחרות הגוף וסופו: (גג) ברוך. דברי המשורר
 ראה ברוח הקדש שיבת הגלות ונותן הודאה לאל יתברך או
 מחבר הספר אמר בן בתכלית הספר תודה לאל יתברך. כמו
 שכותבים הסופרים בהשלימם ספר וכבר פירשנו הפסוק
 בתכלית הספר הראשון: (א) תפלה. תפלה זו מצאה דוד
 כתובה והיתה קבלה אצלם שהיתה למושה רבינו וכתבה
 בספרו זה ורבר בו מתולשת האדם ומקיצור ימיו ומתפלל
 שלא יענישהו הבורא כפי מעשיו: איש האלהים. שהיה נביא:
 מעון. פי' מקום ומחסה. שהוא מקומו של עולם וכן אמר

תרס

מלאכי ג

תרגום

וּמְרַפָּא בְּכַנְפֵיהּ וַיִּצְאֲתֶם וּפְשִׁיתֶם
 בְּעֵגְלֵי מִרְבֵּק: (כא) וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי-
 יִהְיוּ אַפֶּר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם בַּיּוֹם
 אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אֲמַר יְהוָה צְבָאוֹת: פ
 (כב) זְכֹרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי אֲשֶׁר
 צִוִּיתִי אֹתוֹ בְּחֶרֶב עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל
 חֲקִים וּמְשַׁפְּטִים: (כג) הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח
 לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם
 יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא: (כד) וְהָשִׁיב לְבָ-אֲבוֹת עַל-בָּנִים וְלֵב

(כא) ותדוּשון רשעים אִי
 יהוֹן קִטְמָא תַחַת כַּפּוֹת
 רַגְלֵיכֶן בַּיּוֹמָא דִּי אֲנָא עָבִיד
 אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת: וְכֵן אֲמַר
 אֲרִימָא דְמֹשֶׁה עַבְדִּי דִּי פְקִידַת
 יְהוָה בְּחֶרֶב עַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְאֲפִסָּא
 יְתְהוֹן קִימִין וְדִינִין: וְכֵן אֲמַר
 אֲנָא שְׁלַח לְכוּן יְת אֱלֹהֵי נְבִיא
 קְדָם מִיְתִי יִמָּא דְעִתִּיד לְמִיָּד
 מִן קְדָם יְיָ רַבָּא דְחֻזְקָא:
 (כב) ויתייב לב אֲבָהוֹן עַל בָּנִין וְלֵב
 בְּנֵיא עַל אֲבֹתָהוֹן וְלִמָּא אֲתֵגֵל
 וְאֲשַׁכַּח כָּל אֲרֻסָּא בְּתֵבָא
 וְאֲמַתְנָא גְמִירָא:

אתם
 הפעל
 ור"ל
 ז"ל א
 מנרתי
 שמי ע
 שנאמר
 רשעה
 נקרא ע
 הזה ר
 תחת כ
 אותם י
 והיו כ
 רגלי ה
 שופטם
 ישדוף:
 יבא יוכ
 לעשות

חספס פ

(כא) ועם
 חזרכו ו
 חס הכ
 לישראל
 שבימי פ

מהסמס ו
 ופשתם
 הענבים ג
 הרשעים:

התגלה
 אור ושי
 כמ"ש ה
 היינו שו
 אותם לו
 הרשעים
 על האפר
 נביא והו
 בה והיא
 אליהו ה

רס"ו

מיעוך ודומה לו וחס עשו דדי כחוליהון (ימקמל)
 כ"ג): (כד) והשיב לב אבות. להקב"ה: על בניו
 ע"י ננים יאמר לבנים דרך אהבה ולוון לנו חנן

נרא ובר ברא: (כ) ופשתם. לשון שומן כמו (ירמיה
 כ) כי חפשו כעגלה דשה: מרבק. הנכנסת לרצקה
 לפטס קופיל"א בלע"ז: (כא) ועסותם. וכבשחם לשון

מצורת ציון

(כ) ופשתם. ענין רבר ור"ל רבוי הנסד וכן כי תפשו
 כעגלה רשה (ירמיה ג): מרבק. כן יקרא ריד העגלים
 שמתפטים שם וכן ועגלים מתוך פרכ ופסח
 (כא) ועסותם. ענין מיעוך וכתיבה וכן מעסיס רשני (ש)
 הו והוא המיץ מן הרמונים אשר יקרא כן ע"ס שמתפטים
 וכותשים הרמונים להוציא המיץ: כפות. כמו שכתובת הו
 נקרא כף היר כן סטמית הרגל נקרא כף הדגל: (כג) כחרכ
 הוא הר סיני: על כל ישראל. כענוד כל ישראל וכמ"ל
 קורם: (כד) והשיב. מל' תשובה: על בניו. רל על יד

מצורת רוד

כשמש והוא ענין משל לומר מצות הצרקה בעצמה תשלם
 לכם גמול טוב: ומרפא בכנפיה. בודיחתה יהיה לכם
 רפואה ותענגו ורמה פרישת האור וזריחתה לפרישת
 הכנפים כי השמש יפרוש אורו על הארץ בכנפים הפרושות
 וכן נאמר כשהר פרוש על ההרים (יואל ב'): ויצאתם. בכל
 מקום שתצאו ותבואו תתענגו בטוב ותתרבו בכשד
 ושומן כעגלים המפוטמים במרבק והוא הדיד שלהם:
 (כא) ועסותם רשעים. אתם תמעכו ותכתשו את הרשעים כי
 הם יהיו לאפר מונח תחת כפות רגליכם ותדמסו אותם:
 כיום אשר אני עושה. זה יהיה כיום הגמול אשר אני

סייער אותו: (כב) זכרו תורה משה עבדי. ר"ל הואיל ותקבלו גמול טוב לכן בכל רוד ודור וכו' תורה שפסחה לכם
 משה עבדי כי בשפירתה תקבלו הגמול: אשר צויתי אותו. ולא מלבו אמרה: על כל ישראל. ר"ל לא אותו לכד צויתי תורה
 כ"א על כל ישראל שיקיימוהו כולם בין החוקים הם הרברים שלא נודע טעמן והשטן משיב עליהן בין המשפטים הם
 הרברים הנורעים בטעמם: (כג) הנה אנכי שולח. ר"ל בוכת התורה אשלח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' הגדול
 והנורא הוא יום הגטול: (כד) והשיב. הוא ישיב לב האכות למקום ע"י הבנים וכו' כי תה"ם יהיה על ידו ובמ"ס ר"ל

רר"ק

כעגלה רשה ופשו פרשיו, והוא נשקל וקטנם אלא שיה
 בחירק והיה ראוי בתשלומו ויפישתם נשקל וירישתם

ויצאתם ופשתם. ככל אשר תצאו תפרו ותרכו כעגלי מרבק
 שגדלים בשומן וכשר: ופשתם. ענין רבוי, וכן כי תפשו

RABBI MOSES FEINSTEIN
 220 HENRY STREET
 New York 2, N. Y.
 Tel. GRamercy 3-5377

37

משה פיינשטיין
 ר"מ תפארת ירושלים
 בנוא יארק

בע"ה

הנה כי כל צדקה וחסד ורחמים יחייב את כל אדם להצטרף אליו
 ולתמוך בו כפי יכולתו ולעזור לו בדרך כלל ובהתאם
 למצבו ולצרכיו ולתקוותיו וכל מי שירצה להצטרף אליו
 ולתמוך בו ולעזור לו יוכל לעשות כן באופן חשאי
 או פומבי וכל מי שירצה להצטרף אליו ולתמוך בו
 ולעזור לו יוכל לעשות כן באופן חשאי או פומבי
 וכל מי שירצה להצטרף אליו ולתמוך בו ולעזור לו
 יוכל לעשות כן באופן חשאי או פומבי וכל מי שירצה
 להצטרף אליו ולתמוך בו ולעזור לו יוכל לעשות כן
 באופן חשאי או פומבי וכל מי שירצה להצטרף אליו
 ולתמוך בו ולעזור לו יוכל לעשות כן באופן חשאי
 או פומבי וכל מי שירצה להצטרף אליו ולתמוך בו
 ולעזור לו יוכל לעשות כן באופן חשאי או פומבי

381 MOSES FEINSTEIN
455 F. D. E. DRIVE
New York, N. Y. 10002

ORegon 7-1222

משה פיינשטיין
ר"ם תפארת ירושלים
בנוא יארק

בע"ח

בנא שמעתי שידידי הרב הנכבד מאד, מוחר"ר משו
מכון בשם "בית מאיר מנחם סנדר לתורה וחוראה" שמטרתו כעת הוא לתמוך
חלמידי חכמים, מצויינים בעירי, שלומדים בישיבות גדולות וכוללים,
שיסכימו ללמוד עניני חוראה, כדי שיוכלו לגדל בחורה ובפרט בחוראה
בלי הביטול זמן של דאגה פרנסה. ואריני סברכו שיצליח בענין זה וגם
בשאר ענינים שמוסד זה מכויין לעשות, ושיזכה להגדיל תורה ולהאדירה
לתפארת חסם ותורתו.

הכו"ח לכבוד התורה ביום י"א לחודש אדר שני תשמ"א.

משה פיינשטיין

משה פיינשטיין

RABBI MOSES FEINSTEIN
455 F. D. R. DRIVE
New York, N. Y. 10002

ORegon 7-1222

41
משה פיינשטיין
ר"ם תפארת ירושלים
בנו יצחק

בע"ח

זנת שמעתי שידידי הרב הנכבד מאד, מוהר"ר משה שליט"א, יסד
מכון בשם "בית מאיר פנחס סנדר לתורה והוראה" שפטרנו כעת הוא לתמוך
תלמידי חכמים, מצויינים צעירים, שלומדים בישיבות גדולות וכוללים,
שיטכמו ללמוד עניני הוראה, כדי שיוכלו לגדל בתורה וכפרם בהוראה
בלי הביטול זמן של דאגת פרנסה. והריני מברכו שיצליח בענין זה וגם
בשאר ענינים שמוסד זה מכוין לעשות, ושיזכה להגדיל תורה ולהאדירה
לתפארת השם ותורתו.
הכו"ת לכבוד התורה ביום י"א לחודש אדר שני תשמ"א.

משה פיינשטיין

משה פיינשטיין

RABBI MOSES FEINSTEIN
455 F. D. R. DRIVE
New York N. Y. 10002
ORegon 7-1222

משה פיינשטיין
ר"מ תפארת ירושלים
בנוא יארק

בע"ה

הנה ידידי וז"ב הנכבד מאד המפורסם השנון ובקי איש
אשכולות מו"ה ר' משה שליט"א בן להרב מנחם סענדר
ז"ל אשר קבל סמיכה מרבותיו הגאונים בחורה ודעה
וגם מאתי לפני כמה שנים.

בן תורה וירא שמים באמת ובתמים ומכירו אני כל העת בשמו
הטוב בכל הענינים בהנהגה ישרה ונכונה כראוי לבני תורה וירא
הש"ית.

חבר ספר חשוב בשפת האנגלית המדברת ביוחר במדינה זו קבץ
דברים יקרים ופנינים נחמדים מגמרא ראשונים אחרונים שולחן
ערוך ושאלה והשובות על איסור הפלח ילך שהרופאים אומרים שיוכל
להיות בעל מום, והרב הנ"ל הוכיח שאסור והוי ענין רציחה יישר
חילו, וכבר הגאונים בזמנינו אסרו על זה בהחלט גמור, וגם אני
אוסר זה בהחלט גמור וזה הוי ענין רציחה.

ע"כ ידי תכוון עמו שידפוס את ספרו ולהפיצו על פני תבל
לידע שזה הוי ענין רציחה וגם השקרים והכזבים בזה והש"ית יעזור
שיבטל מעלינו כל גזירות קשות ונזכה במהרה לביאת משיח צדקינו.

והרב הנ"ל ראוי לסמוך עליו במה שלקט וקבץ ואשר יסבירם
בדברים נעימים להמשיך את הלב לתורה ולהעודה לבעלי בתים וגם
לרבנים וטוב גם לחנך התלמידים שיביא להם הרבה תועלת אשר לכך
טוב הדבר שהוא מדפיס ספרו זה להגדיל אהל"ת הש"ית וידיעת תורתו
הקדושה בענינים שהם יסודי הדת וקיום עם ישראל וע"ז באתי לה"ח.

ב"ר משה פיינשטיין

מתנת תורה ודעת

בעזרת

הרב הגדול בתורה ויראה, מצוין במעלות ומדות טובות,

הרב משה ב"ר מנחם סנדר

הרב הגאון שאול אריה

למד הרבה שנים בישיבתנו, שקד בתורה וראה ברכה רבה בלמודו בחוב בג' ופוסקים, וראוי הוא להיות מנהיג עדה בישראל ע"פ דרכי התורה והיראה, ע"כ אמרנו לאסמיכי' בסמיכת חכמים להיורת

רב ומורה הוראה בישראל

וכל עדה אשר תבחר בו תשבע רצון ממנו בעזרת וחפץ ד' בידו יצליח להגדיל תורה ולהאדירה.

הכו"ח למען כבוד התורה ולומדי' ר"ח ניסן תשט"ו לפ"ק

ראש המתיבתא

RABBI J. KAMENTZKY
38 SADDLE RIVER RD.
MONSEY, NEW YORK 10952

בע"ה.

אל כבוד הרב המצוין בפעליו הכבירים, מוהר"ר משה
שליט"א שלו וברכת כל טוב.

הגיעני מכתבו היקר בו הוא כותב: שבדעתו לייסד מכון בשם
בית מאיר מנחם טנדר לחורה והוראה שמטרתו היא לעורר אברכים
הרוצים להשתלם בהוראה, ע"י שיסייעם במכום חשוב כדי שיוכלו
להתעסק בלימודם מתוך מנוחת הנפש בלא טרדות ודאגת הפרנסה, ושיש
לו לכ' סיכויים למצוא מקורים לזה. ולפיכך הנני בזה לברכו כי
חפץ ד' בידו יצליח, ודבר נכון הנהו. מפני שחלק ההוראה מוזנח
קצת בישיבותינו. ויתן ד' שיזכה לזכות את הרבים כחפצו וכחפץ
המצפה ומיחל לחסדי שמים הכו"ח ביום כ"ד לחודש אדר ב' תשמ"א

פה מאנסי יאן קאמענצקי

I recieved your dear letter wherein you write: that you intend to found an institution with the name Menachem Sender L'Torah V'Hora, whose mission is to inspire young scholars who wish to perfect themselves in practical law, and that you will assist them with a substantial amount of money so that they might immerse themselves in their scholarly study with peace of mind without the worry of making a living, and that he (Ray Moshe will source funds. I therefore bless him that with G-d's help he should succeed, and this is a proper thing to do, because the study of practical halacha has been neglected in our yeshivos. G-d should make it possible that he should be worthy to provide benefit to the multitudes according to his interest, and according to my own interest, and this should be pleasing to the grace of G-d.

24 Adar 2 5741 [1981] in Monsey

Yaakov Kamenetzky

147-27 75 Ave, Kew Gardens Hills, NY 11367

RABBI I. L. PIEKARSKI

98-30 67th AVENUE

REGO PARK, N. Y. 11374

11-5-101

45

ישראל יצחק פיעקארסקי

רב ואב"ד דק"ק בית יעקב

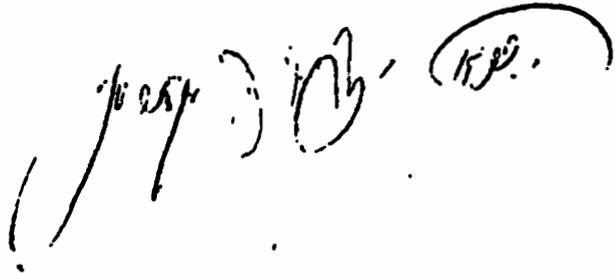
פארענט היילס, נ. י.

ור"ם רישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש

נ"ח

כאשר ידידי הרה"ג הנעלה איש אשכולת כו' מוה"ר הרב ר' משה שליט"א. הוא למד ויגע הרבה בחלקי שו"ע וכמעט בכל חלקי שו"ע וגם באחרונים , הוא רוצה לזכות העולם ולהסביר הדינים בלשון אנגלי' , ועשה כמה וכמה חיבורים , וכמעט הוא מתרגם הערוך השלחן ומה שהוסיף דבר עמי באריכות ע"כ אני אומר יישר חילו ולפעלא טבא. והוא מזכה את הרבים ולכמה פעמים הוא מסביר חומר איסורים ביור"ד ואשמה שבקרוב במהרה יפיצו מעיינותיו חוצה . וכל הכנסות הוא מקדיש לישיבות לילמוד וללמד הוראה להורות לעם ה' ה' דבר הלכה . והי' לו מסירת הנפש לילמוד כל חלקי שו"ע עם המקורים . זאת אומרת בין השעות העבודה ובלילה הבוקר בהתמדה , ובודאי הי' חיבוריו לתועלת העולם ולתועלת התלמודים.

ע"ז באתי על החתום יום פסח שני שנת תשמ"ג לפ"ק קרוינס.

47

RABBI I. I. PIEKARSKI
98-30 67th AVENUE
REGO PARK, N. Y. 11374

ישראל יצחק פיעקארסקי
רב ואב"ד דק"ק בית יעקב
פארעסט היללס, נ. י.
ור"ם דישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש

ב"ח

לכבוד ידידי מהרב הגבול. במהרה ויראה המפורסם בהר"ף והשנון איש אשכולות
דורש טוב לעמו כו' כו' כשי"ת מלך"ר ה' משת שליט"א.
אני מכיר לו מכבר שלומד בכל יום ויום גמלא ותוספת וראשוניט וכדומה ולומד
בהתמדה גדולה, הגם שאין לו פנאי אבל מקחיש הקבע עתים לתורה, וגם בהנהגה
ישרה כראוי לו.

כאשר חבר ספר וקבץ דברים פניגים מראשוניט ואחרוניט וגם יש לו תשובה ממורי רדבי ה.
און הגדול האדיר שר התורה מו"ה ה' ארי' צבי פרחמער ז"ל הי"ד אבד"ק קאזיבלוב
ור"ם ישיבת חכמי לובלין אוהות הפלת ילד שאטוף מטעם רציחה, הגם אני כתבתי
והוכחתי שהיא רציחה בלי שום ספק כלל, הגם הגאוניט בזמנינו אמרו בהחלט גמור,
ע"כ יהי תכון עמו שידפיס את ספרו ולהפיצם על פני תבל שיראו ויבינו שהחא אסחח
בהחלט גמור מטעם רציחה, האקו' שיהי' תועלת בהסברה שלו בשפת האנגלי ובעברית
לפני כל אחד ואחד, ובודאי יקבל כל אחד את ספרו באהבה.

ויכולים לסמוך עליו בדבריו הראויים והטעומים לפני מלכי רבנן וגם עבחה בעלי
בתי. ואברכים ויישה כמו וחילו, בפהט שיש לוקמית מגאוני זמנינו וראוי
לאיצטלא דרבנן, ובודאי אי"ה יכנסו דבריו בתוך עם ישראל, והשי"ת יעשה
שנתבטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות הנזכה במהרה בקרח לביאת משיח צדקינו

ע"ז באפי על החתום יום ט"ז תמוז שנת תשל"ט קווינס
יהיה המברכו בכ"ט.

49

RABBI I. I. PIEKARSKI

98-30 67th AVENUE
REGO PARK, N. Y. 11374

ישראל יצחק פיעקארסקי

רב ואב"ד דט"ס בית יעקב

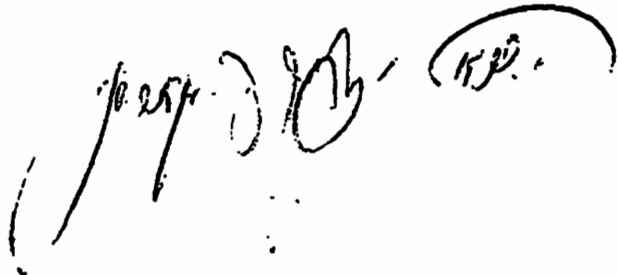
פארעסט היילס, נ. י.

ור"ם דישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש

ב"ה

כאשר ידידי הרה"ג הנעלה איש אשכולת כו' מוה"ר הרב ר' משה שליט"א.
 הוא למד ויגע הרבה בחלקי שו"ע וכמעט בכל חלקי שו"ע וגם באחרונים , הוא רוצה
 לזכות העולם ולהסביר הדינים בלשון אנגלי' , ועשה כמה וכמה חיבורים , וכמעט
 הוא מתרגם הערוך השלחן ומה שהוסיף דבר עמי באריכות ע"כ אני אומר יישר חילו
 ולפעלא טבא. והוא מזכה את הרבים ולכמה פעמים הוא מסביר חומר איסורים ביור"ד
 ואשמח שבקרוב במהרה יפיצו מעיינותיו חוצה . וכל הכנסות הוא מקדיש לישיבות לילמו
 וללמד תורה להורות לעם ה' ה' דבר הלכה . והי' לו מסירת הנפש לילמוד כל חלקי
 שו"ע עם המקורים . זאת אומרת בין השעות העבודה ובלילה הכבוקר בהתמדה , ובודאי
 יהי' חיבוריו לתועלת העולם ולתועלת התלמודים.

ע"ז באתי על החתום יום פ"ח שני שנת תשמ"ג לפ"ק קרוינס.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'I. I. Piekarski', is written over a circular stamp. The stamp contains some illegible text, possibly a date or a reference number.